

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป ในเขตอำเภอ กันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 8 แห่ง รวมทั้งสิ้น 331 คน (สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด มหาสารคาม. 2556 : 10)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 182 คน โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, Taro. 1973 : 727) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น กำหนดที่ร้อยละ .05

แทนค่าในสูตร
$$n = \frac{331}{1 + 331 \times (.05)^2}$$

$$= \frac{331}{1+(331 \times 0.0025)}$$

$$n = 181.121 \text{ คน}$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จากการคำนวณตามสูตรของทาร์ยามานันท์ คำนวณได้ 181.121 คน เพื่อให้ได้จำนวนเต็ม ผู้วิจัยจึงเพิ่มเป็นกลุ่มตัวอย่างเป็น 182 คน

1.3 การสุ่มตัวอย่าง

1.3.1 ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยการกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งเป็น 1 ชั้นภูมิ ได้ทั้งหมด 8 ชั้นภูมิ ดังนี้

ชั้นภูมิที่ 1 คือ องค์การบริหารส่วนตำบล โคกพระ

ชั้นภูมิที่ 2 คือ องค์การบริหารส่วนตำบล มะค่า

ชั้นภูมิที่ 3 คือ องค์การบริหารส่วนตำบล ศรีสุข

ชั้นภูมิที่ 4 คือ องค์การบริหารส่วนตำบล นาสีนวน

ชั้นภูมิที่ 5 คือ องค์การบริหารส่วนตำบล เขว้าใหญ่

ชั้นภูมิที่ 6 คือ องค์การบริหารส่วนตำบล ขามแต้วพัฒนา

ชั้นภูมิที่ 7 คือ องค์การบริหารส่วนตำบล คันทารราษฎร์

ชั้นภูมิที่ 8 คือ องค์การบริหารส่วนตำบล กุดไผ่จ้อ

1.3.2 คำนวณหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง (Proportional Random Sampling) โดยเทียบบัญญัติไตรยางศ์ ดังนี้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{\text{จำนวนบุคลากร อบต. นั้น ๆ} \times \text{ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด}}{\text{จำนวนบุคลากร อบต. ทั้งหมด}}$$

แทนค่าสูตรได้ดังนี้

$$\text{องค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า} = \frac{40 \times 182}{\dots} = 21.99 = 22$$

ตารางที่ 2 รายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบล ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบล	ประชากร (คน)			กลุ่มตัวอย่าง (คน)		
	ข้าราชการ/ ลูกจ้างประจำ	พนง.จ้าง ตามภารกิจ/ ทั่วไป	รวม	ข้าราชการ/ ลูกจ้างประจำ	พนง.จ้าง ตามภารกิจ/ ทั่วไป	รวม
อบต. โลกพระ	22	19	41	12	10	22
อบต. มะค่า	20	20	40	11	11	22
อบต. ศรีสุข	22	21	43	12	12	24
อบต. นาสีนวน	21	25	46	12	13	25
อบต. เขวาใหญ่	20	20	40	11	11	22
อบต. ขามเต่าพัฒนา	22	25	47	12	14	26
อบต. คันธารราษฎร์	23	24	47	13	13	26
อบต. กุดไผ่จ้อ	14	13	27	8	7	15
รวม	164	167	331	101	91	182

1.3.3 ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก ใช้วิธีการเขียนชื่อ ที่อยู่บนคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 331 คน ลงในกล่องแยกเป็นราย อบต. จำนวน 8 กล่อง แล้วจับสลากชื่อครั้งละ 1 ใบ แล้วทำการบันทึกชื่อของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วนำสลากกลับไปลงในกล่อง เพื่อให้ทุกรายชื่อมีโอกาสถูกเลือกเท่าๆ กัน หากหยิบได้ใบเดิม ใส่กลับเข้าไปใหม่ และหยิบใหม่ ทำเช่นนี้จนได้กลุ่มตัวอย่างครบจำนวน 182 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ ระยะเวลาการปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลที่ตั้ง

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายปิดเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของปลัด องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 40 ข้อ ทั้ง 4

ด้าน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์และองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม แล้วนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

2.3 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไข และเสนอแนะ ปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

3. การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

3.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา ภาษา และการวัดผลประเมิณผล กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยวิธีการ IOC (Index Of Item - Objective Congruence) (สมนึก ภัททิษณี. 2544 : 219- 233) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมากำหนดหาค่า IOC ตามสูตรการคำนวณดังนี้

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3.2 ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย

3.2.1 นายพรชัย รินทริก วุฒิการศึกษา ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) ตำแหน่ง หัวหน้าส่วนโยธา ระดับ 7 องค์การบริหารส่วนตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.2.2 นายวีระ ภาวตานนท์ วุฒิการศึกษา ค.ม. (ภาษาไทย) ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนาข่าวิทยาคม อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3.2.3 นายสมัย ภูน้ำเย็น ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสมศรีมะแปบประชาบำรุง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม วุฒิการศึกษา กศ.ม. (คณิตศาสตร์) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลและประเมินผล

3.3 นำแบบสอบถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .66 ขึ้นไป (ค่า IOC เท่ากับ 1 ทุกข้อ) ไปทดลองใช้ (Try out) กับพนักงานส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธอย่างง่ายระหว่างรายข้อกับ โดยรวม (Item Total Correlation) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 อ้างถึงในบุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .91

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ปฏิบัติงานในสังกัดตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัว จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พร้อมด้วยแบบสอบถามไปขอความอนุเคราะห์ให้บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยไปขอความร่วมมือด้วยตนเอง และสามารถเก็บรวบรวมได้ครบทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องพบว่า สมบูรณ์ถูกต้องทุกฉบับ
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form)
3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อโดยกำหนดคะแนน ดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับน้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

4. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปพร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (รังสรรค์ สิงเหล็ก. 2551 : 186)

ค่าเฉลี่ย	ความหมายของระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
4.21 - 5.00	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากที่สุด
3.41 - 4.20	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก
2.61 - 3.40	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับปานกลาง
1.81 - 2.60	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.80	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัย ได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์แบบสอบถาม ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและการวิเคราะห์ข้อเสนอนะของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวัดระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การทดสอบสมมุติฐานเปรียบเทียบ ของระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จำแนกตามเพศ ใช้สถิติ t - test (Independent Samples) จำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงานในองค์กร การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัด ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F- test (One Way ANOVA) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 119) กรณีที่พบความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffe')

4. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยโดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) แล้วนำเสนออภิปรายเชิงพรรณนา (Descriptive)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY